

Szétkenik a felelősséget

PÉNZÁRAM Nehezíti a Mészárosék újabb, a Mátrai Erőművön keresztüli kistafírozását illető felelősségre vonást, hogy a döntést egy kormánytag, Mager Andrea hozta meg.

MARNITZ ISTVÁN

Bár azzal, hogy az állami MVM megvásárolta Mészáros Lőrinc érdekeltségétől a Mátrai Erőmű többségét, a jelek szerint közmilliárdok vándoroltak át érdemtelenül Orbán Viktor felcsúti barátjához, az ügyben nem lesz könnyű büntetőjogi felelősöket találni – vélik lapunk által megkérdezett szakértők. Az MSZP és a Párbeszéd által adatigényléssel megkapott papírokból kiviláglik: az MVM először felkérte a PricewaterhouseCooperst az erőműcsoport értékének megállapítására. Az állami vevő igazgatósága a tanácsadó által megállapított, mintegy 17,44 milliárdos értéket vételárként lényegében el is fogadta, az eladóknak fizetendő közel ötmilliárdos „hitelkiváltással” együtt. Ezenfelül ugyanakkor további 26,4 milliárd forint hitel-, illetve tőkejuttatást is szükségesnek tartottak a megvásárolt csoport számára – alighanem azért, hogy Magyarország második legnagyobb erőműve működőképes maradjon. Ám mindezt csupán javaslatként fogalmazták meg, mégpedig az állami tulajdonos egyszemélyi képviselője, vagyis Mager Andrea nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter számára. Főnag János miniszterhelyettes a múlt héten arról tájékoztatta Tóth Bertalan MSZP-elnököt, hogy a miniszter ezt elfogadva adott engedélyt az ügyletre. Szakértőnk szerint ez a felállás jelentősen nehezítené az ügyben egy esetleges büntetőeljárás felelősinek jogerős elítélését. Egy kormánytag ugyanis szerinte nem vonható büntetőjogi felelősségre az állami vagyonnal kapcsolatos döntéseiről. Ezen csak a polgárok változtathatnak, ha a választások során mást engednek a kormányrúdhhoz. Jóval szigorúbb és pontosabban szabályozott a cégvezetők felelőssége. A közpénzügyletek haszonélvezői előtt elrettentő példaként elsősorban Tátrai Miklós ügye lebeg, akit még a Gyurcsány-kormány idején kötött, később értékaránytalannak talált telekcseréügylet miatt az állami Magyar Nemzeti Vagyonkezelő (MNV) Zrt. akkori vezetőjeként ítélték le-töltendő börtönre. Hasonló kérdések merülhetnének fel az MVM által két éve ötmilliárdért vásárolt, sokak szerint fabatkát sem érő „központi termelésmegjelenítő rendszer” ügyében is, amire még szintén az MNV adta áldását. Ám ezt az ügyet az MNV és az MVM akkori vezetőinek menesztésével elsikálták. Azóta az MVM tulajdonosi jogait egy személyben Mager Andrea gyakorolja, aki tehát nem vagy jóval kevésbé vonható büntetőjogi felelősségre,

FOTÓ: LADIÁNSZKI MÁTÉ

ha éppenséggel szórja a közpénzt. Mindazonáltal szakértőnk úgy véli, a hűtlen kezelés gyanúja azért az MVM igazgatósága esetében felmerülhet, még akkor is, ha ők csupán javaslatot tettek. A független Szél Bernadett feljelentését a rendőrség már visszadobta.

A fő kérdés változatlanul az, ért-e nekünk egy olyan cégcsoport 17,44 (plusz 4,9) milliárdot, amelynek továbbműködtetéséhez maga a vevő is szükségesnek tartott további 26,4 milliárdos kiadást. Kétségtelen: e vagyonértékelést a legnevesebb tanácsadók közé tartozó PricewaterhouseCoopers tette le az asztalra. Bár az MSZP által az MVM-től kikért elemzés jó részét kikaparták, az kétségtelenül elkészült, és megfelel a formai követelményeknek. A tanácsadó eszerint mérlegadatokat, iparági jóslatokat és a „menedzsment tájékoztatását” vette alapul.

A szálak szétbogozása még felszínesen sem egyszerű. Mészáros Lőrincék 2017 végén jelentették be, hogy egy a cseh EPH holdinggal közösen alapított cégük megvásárolja a Mátrai Erőmű Zrt. 72,66 százalékát az erőművet közel negyedszázadig zavarmentesen működtető német RWE-EnBW-tól. Röviddel ezután az EPH közölte, részét több lépcsőben eladja Mészároséknak. Ez a folyamat tavaly júniusban zárult le. Ráadásul a csehekkel közös cég felett egy újabb, a Mészáros-érdekeltségek alkotta közös cég, a Status Power Invest áll, eleinte a Mészárosékhoz tartozó Status Energy Magántőkealap többségi részvételével, majd 2018–2019-ben be- és kiszállt a kormányközeli Szíjj

László-féle Duna Aszfalt, az MVM ez év márciusi megjelenéséig pedig a többséget a Mészáros-féle Opus jegyezte. Mágig nem cáfolt információink szerint Mészárosék mindezek során összesen mintegy 11,4 milliárd forintot fizettek. Eszerint viszont az RWE-EnBW tanácsadója, az Erste 2017-ben ennél is kevesebbre értékelhette a cégcsoportot; forrásaink szerint az átmeneti résztulajdonosok sem veszteséggel szálltak ki.

Ezalatt maga a portéka is komoly változásokon ment keresztül. Az iparági környezet mind cudarabb. A széntüzelés felett egyre sűrűbb fellegek gyülekeznek. Az erőmű lignit-blokkjait legkésőbb 2030-ig be kell zárni, de a félreérthető kormányzati közlések alapján ez akár már 2025-ben is bekövetkezhet. A legnagyobb költség, vagyis a légszennyezés kiváltására szolgáló szén-dioxid-kvóta tőzsdei ára egyre nő. Az erőműben szaporodnak a kínos üzemmavarok. A cég a korábbi milliárdos-tízmilliárdos nyereségek után 2017-ben 9,1 milliárdos, 2018-ban 817 millió, 2019-ben pedig 5,9 milliárdos vesz-

MADÁRTÁVLAT

A Mátrai adásvételéről, az állami bevásárlás valós okairól az állami felelősök ködösítenek, így nehéz megítélni, hogy megérte-e a kifizetett árát az erőmű

TITKOLÓZNAK

TÓTH BERTALAN

A kikért dokumentumokban az MVM túl sok adatot takart ki, így az eset érdemi feltárása további a jogi küzdelmet igényel

Kiterő kormányzati válaszok

Az elmúlt hetek során Tóth Bertalan MSZP-elnök számos levélben több tucat konkrét, szakmai kérdést intézett az ügy kapcsán a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszterhez és az innovációs és technológiai tárcahoz. Ám – azonkívül, hogy Főnag János elismerte, az MVM javaslatait elfogadva főnöke, Mager Andrea hozta meg a döntést a Mátrai-cégcsoport

megvásárlásáról – a válaszok csupán arra szorítkoznak, hogy amit lehetett, az MVM már kiadott a képviselőnek, illetve az erőmű dolgozóinak érdekeit tartják szem előtt, mégpedig „a baloldallal ellentétben”. A pártelnök korábban lapunknak abbéli véleményének adott hangot, hogy az MVM túl sok adatot takart ki, így az eset érdemi feltárása érdekében folytatja a jogi küzdelmet.

teséget szenvedett el. Ráadásul a tulajdonosok a 2018-as év után 11,2 milliárd forint osztalékot is kivontak. Ezt számvitelileg semmi sem akadályozta. A cég eredménytartáléka ugyanis aránytalanul magas, még mindig 40 milliárd felett áll. Korábbi vizsgálataink szerint ez az RWE-EnBW tartalékolási stratégiájának tudható be. Ugyanakkor az összeg természetesen nem állt a páncélszekrényben, annak nagy részét beruházták. Bár – például annak köszönhetően, hogy méretes visontai naperőművet 2018 végén mintegy 6 milliárdért eladták az MVM-nek – a készpénzállomány megugrott, az osztalékfizetés után megmaradó pénz kevésnek bizonyult a társaság napi működtetéséhez.

Lapunk nemrég nagy teret engedett ama „védekezésnek”, miszerint a 17,44 milliárdos vételár nagy részét nem is a Mátrai Erőműért magáért, hanem a tavaly decemberben tulajdonában került, Geosol nevű hulladékválogatóért fizette az MVM. A Geosolért állítólag mintegy 12 milliárdot fizettek Mészárosék 2018-ban Csányi Sándor OTP-bankvezér és társai érdekeltségeinek. Kérdés ugyanakkor, hogy a Mátrai Erőmű miből és mennyit fizetett a Geosolért. Kutatásaink szerint tavaly december 10-én (szűk két héttel a nagy Mészáros-MVM-ügylet előtt) a Mészáros-féle Status Energy tulajdonába került a Bükkábrányi, illetve a Halmajugrai Fotovoltaikus Erőmű Kft. Szakértők e két naperőmű összértékét szintén 12 milliárd körülire becsülik. E papírok tanúsága szerint tehát a Mátrai Erőmű lényegében kicserélte Mészárosékkal két félkész naperőművet azok hulladékfeldolgozójára, ami tehát a cégcsoport összértékén nem változtat.

Azt maga az Opus is elismerte, hogy a portékáért nem kapott kevesebbet, mint amennyit ráköltött. Ebből a következik, hogy a Mátrai-cégcsoport értéke 2017 és 2019 vége között legalábbis nem csökkent. Ezt számos okfejtés megkérdőjelezi. Így változatlanul kérdés: mi került ebben a cégcsoportban 17,44 milliárd forintba?